

PÓST- OG FJARSKIPTASTOFNUN

Ákvörðun nr. 4/2021

Alþjónustuframlag til Neyðarlínunnar ohf.

I.

Umsókn um alþjónustuframlag

(1) Með bréfi Neyðarlínunnar ohf., dags. 30. mars 2021, barst Póst- og fjarskiptastofnun (PFS) umsókn félagsins um alþjónustuframlag vegna uppsetningu á fjarskiptatengingum fyrir síma- og internetþjónustu til að þjóna tilteknum lögheimilum (*mál nr. 2021040017*). Uppbyggingin leiðir af þeim alþjónustukvöðum sem hvíla á Neyðarlínunni ohf. samkvæmt ákvörðun PFS nr. 9/2020.

(2) Umsókninni fylgdi yfirlit með sundurliðun kostnaðar fyrir tengingu sjö lögheimila sem umsóknin tekur til, en samtals er sótt um framlag að upphæð 1.374.000 kr.

II.

Alþjónustuskyldur Neyðarlínunnar

(3) Lengst af hefur það verið á hendi Mílu ehf. (og forvera þess félags) að veita notendum hér á landi alþjónustu í fjarskiptum. Núverandi alþjónustuútnefning Mílu ehf. gildir til 31. desember 2022. Alþjónustukvöð Mílu felst í því að útvega lögheimilum og vinnustöðum með heilsárs atvinnustarfsemi tengingu við almenna fjarskiptanetið. Slík tenging er annað hvort ljósleiðari eða koparþráður. Með þeim breytingum sem gerðar voru á alþjónustuákvæðum laga um fjarskipti nr. 81/2003 vorið 2018 er alþjónusta í fjarskiptum tæknilega hlutlaus, þ.e. þjónustuna má veita jafnt í fastanetum sem og í þráðlausum netum. Almennt er gengið út frá því að staðföng sem hafa aðgang að 3G farnetsþjónustu eða yngri kynslóða háhraða farneta njóti alþjónustu í fjarskiptum.

(4) Þótt 3G og 4G farnetsþjónusta nái nánast til allra lögheimila og vinnustaða með heilsárs atvinnustarfsemi á landinu er ljóst að það er tiltekinn fjöldi staðfanga sem ennþá reiða sig á fjarskiptasamband um koparstreng. Vegna landfræðilegra aðstæðna og langra lagnaleiða hefur ekki tekist að útvega ljósleiðaratengingar og/eða gott háhraða farnetssamband á viðkomandi stöðum. Fjarskiptasamband hefur í þeim tilvikum verið tryggt með almenna rásaskipta talsímakerfinu (PSTN) sem starfrækt er á vegum Símans hf. Sú tækni er á hinn bóginn orðin úrelt og stendur niðurlagning kerfisins nú yfir.

(5) Síminn hf. hóf niðurlagningu PSTN kerfisins þann 1. október 2020. Í ljósi þess að góð háhraða farnetsþjónusta nær ekki ennþá til allra landsmanna var ljóst að lokun kerfisins gæti mögulega rofið eina fjarskiptasamband sem tiltekið lögheimili eða vinnustaður hefði aðgang

að. Til að tryggja fjarskiptasamband í slíkum tilvikum ákvað PFS að útnefna Neyðarlínuna ohf. sem alþjónustuveitanda fyrir síma- og internetþjónustu í sérstökum tilvikum, sbr. ákvörðun PFS nr. 9/2020. Lokun PSTN kerfisins er nú framkvæmd í góðu samráði við Neyðarlínuna ohf. sem er skylt að grípa til ráðstafana til að útvega fjarskiptatengingu í þeim tilvikum sem fjarskiptasamband dettur út við lokun kerfisins. Alþjónustukvöð Neyðarlínunnar ohf. er tæknilega hlutlaus og er það því á valdi félagsins að velja hagkvæmstu tæknilausn í hverju tilviki fyrir sig.

III.

Framkvæmd útgreiðslu alþjónustuframlags

(6) Samkvæmt 1. mgr. 21. gr. fjarskiptalaga getur fjarskiptafyrirtæki, sem telur að alþjónusta sem því er gert skylt að veita, sé rekin með tapi og því ósanngjörn byrði á fyrirtækinu, sótt um eðlilegt endurgjald fyrir þá starfsemi sem um ræðir. Við mat á umsókn alþjónustuveitanda skal við útreikninga á kostnaði við alþjónustu m.a. taka mið af markaðsávinningi af því að veita þjónustuna.

(7) Í ljósi þess að Neyðarlínan ohf. er hvorki þjónustuveitandi í þeim tengingum sem félagið setur upp né tekur gjald af þeim fyrir afnot af aðstöðunni verður ekki til neinn markaðsávinningur sem vegið getur upp tap félagsins. Að áliti PFS er kostnaðurinn því í eðli sínu *ósanngjörn byrði* á Neyðarlínunni ohf. Meðal annars á grundvelli þessarar forsendu er framkvæmd á útgreiðslu alþjónustuframlags til Neyðarlínunnar ohf. skrifuð inn í sjálfa alþjónustuútnefninguna.

(8) Í kafla 3.8.1. í ákvörðun nr. 9/2020 er fjallað um kostnað alþjónustunnar, fjármögnun hennar og málsmeðferð. Forsenda alþjónustuútnefningarinnar er að Neyðarlínan ohf. verði ekki fyrir kostnaði sem félagið telur sig þurfa að fá bætt. Hér er hvort tveggja um að ræða kaup á nýjum búnaði eða nauðsynlegar viðgerðir á búnaði sem er í rekstri. Hvað varðar vinnuþáttinn er t.d. átt við alla undirbúningsvinnu, hönnun, mælingar, prófanir, ásamt vinnu við uppsetningu. Þá fæst allur tilheyrandi ferða- og flutningskostnaður einnig bættur. Hins vegar er ekki ætlunin að almennur rekstrarkostnaður sé bættur, enda ætlast til að heildsölugjöld og/eða notendagjöld standi straum af slíkum kostnaði.

(9) Framangreindur kostnaður skal bættur sem raunkostnaður. Þannig er ekki gert ráð fyrir að bætt verði fyrir hæfilega arðsemi alþjónustuveitanda. Þar sem að Neyðarlínan ohf. starfar ekki á markaðsforsendum, þ.m.t. með tiltekna arðsemiskröfu í starfsemi sinni, telur PFS að aðferðarfræði hreins kostnaðar (e. net cost) eigi ekki við um útreikning á mögulegu alþjónustuframlagi til félagsins. Í þeim tilvikum sem fjarskiptatenging kallar á uppsetningu á sértækum endabúnaði hjá notanda, t.d. til að taka á móti örbylgjusambandi, að þá fellur slíkur kostnaður undir andlag alþjónustuframlags. Sömuleiðis ef viðvarandi aðgangsgjald (línugjald) hækkar verulega frá því aðgangsgjaldi sem almennt tíðkast um landið að þá megi, samkvæmt mati Neyðarlínunnar ohf., fella það undir alþjónustuframlag, enda væri slík ráðstöfun eingöngu tímabundin á gildistíma alþjónustuútnefningarinnar.

(10) Falli til kostnaður við að uppfylla alþjónustukvaðir skal slíkum kostnaði safnað saman á ársgrundvelli af hálfu Neyðarlínunnar ohf. Slíkum kostnaði skal haldið bókhaldslega aðgreindum í rekstri félagsins. Eftir atvikum heldur Neyðarlínan ohf. líka utan um upplýsingar um kostnað, ásamt viðeigandi fylgigögnum, frá rekstraraðilum fjarskiptatenginga sem óska eftir alþjónustuframlagi. Fyrir 1. apríl ár hvert sækir Neyðarlínan ohf. um heildarframlag vegna

rekstrarársins þar á undan. Umsókn skal vera sundurliðuð eftir viðföngum og með tilvísanir til hlutaðeigandi rekstraraðila fjarskiptatenginga, ef svo háttar til.

(11) Þá er mælt fyrir um það að kostnaður sem fellur til vegna framangreinds geti að hámarki orðið 1.000.000 kr. fyrir staka fjarskiptatengingu. Ef fyrirséð að kostnaður muni fara umfram það getur Neyðarlínan ohf. leitað eftir fyrirfram samþykki PFS til að fá slíkan kostnað bættan.

IV. Ákvörðun um úthlutun

(12) Samkvæmt yfirliti sem fylgdi umsókn Neyðarlínunnar ohf. er sótt um framlag fyrir sjö lögheimili sem eru sérstaklega tilgreind. Um er að ræða lögheimili í strjálbýli Vesturbyggðar og Fljótdalshéraðs. Mismunandi tækni var notuð til að koma upp fjarskiptatengingu á umræddum stöðum, þ.e. örbylgjusamband, farnetsendurvarpi og IP sími yfir radiókerfi. Kostnaður af búnaði er á bilinu 69.000 kr. til 316.250 kr., en vinnuþáttur sem felst í greiningar- og undirbúningsvinnu, að upphæð 212.5000, er sameiginlega tilgreindur fyrir öll staðföngin. Samtals er sótt um framlag að upphæð 1.374.000 kr.

(13) Notendur í þeim lögheimilum sem tilgreind í umsókn Neyðarlínunnar ohf. eiga rétt á síma- og internetþjónustu samkvæmt 19. gr. fjarskiptalaga, eins og hún er útfærð samkvæmt ákvörðun PFS nr. 9/2020. Umsókn Neyðarlínunnar ohf. er komin fram innan tilskilinna tímamarka vegna framkvæmda á árinu 2020 og er innan skilgreinds hámarks á alþjónustukostnaði.

(14) Samkvæmt 2. mgr. 21. gr. fjarskiptalaga skal PFS, að fenginni umsókn frá alþjónustuveitanda, ákvarða kostnað vegna alþjónustukvaða, ef talið er að þjónustan verði ekki tryggð með öðrum hagkvæmari hætti og jafnframt talið að þjónustan sé óhjákvæmileg og verði ekki aflögð. PFS telur að skilyrði tilvitnaðs lagaákvæðis séu uppfyllt og með vísan til þess er umsókn Neyðarlínunnar ohf. samþykkt.

(15) Að öllu jöfnu hefur PFS efnt til opins samráðs við hagsmunaaðila á fjarskipta- og póstmörkuðum um fyrirhugaða úthlutun á alþjónustuframlagi, sbr. 6. gr. laga nr. 69/2003 um Póst- og fjarskiptastofnun sem fjallar samráð um ákvarðanir sem hafa veruleg áhrif á viðkomandi mörkuðum. Eins og hér háttar til er umfang framlagsins svo óverulegt að hvorki verður talin þörf né skylda til þess að efna til samráðs við hagsmunaaðila á fjarskiptamarkaði um úthlutun framlagsins. Verði umfang uppbyggingar í framtíðinni á hinn bóginn víðtækara og hlutfall farnetssenda hærra í slíkri uppbyggingu getur komið til þess að PFS telji vera tilefni til samráðs við markaðsaðila.

Ákvörðunarorð

1. Með vísan til 2. mgr. 21. gr. laga um fjarskipti nr. 81/2003 er Neyðarlínunni ohf. úthlutað alþjónustuframlagi að upphæð 1.374.000 kr. fyrir uppsetningu á fjarskiptatengingum á árinu 2020.
2. Ákvörðun þessi er kæránleg til úrskurðarnefndar fjarskipta- og póstmála, sbr. 13. gr. laga nr. 69/2003, um Póst- og fjarskiptastofnun. Kæran skal berast úrskurðarnefnd innan fjögurra vikna frá því viðkomandi var kunnugt um ákvörðun Póst- og fjarskiptastofnunar. Um kostnað vegna málskots fer samkvæmt 5. mgr. 13. gr. sömu laga, auk þess sem greiða ber sérstakt málskotsgjald að upphæð kr. 150.000, skv. 6.

gr. reglugerðar nr. 36/2009 um úrskurðarnefnd fjarskipta- og póstmála. Samkvæmt 4. mgr. 13. gr. sömu laga getur aðili einnig borið ákvörðun Póst- og fjarskiptastofnunar beint undir dómstóla án þess að mál sé fyrst borið undir úrskurðarnefnd. Slíkt mál skal höfðað innan þriggja mánaða frá því að viðkomandi fékk vitneskju um ákvörðun stofnunarinnar. Málskot frestar ekki réttaráhrifum ákvarðana stofnunarinnar. Málskot beint til dómstóla hindrar að úrskurðarnefnd sé heimilt að taka kæru til málsmeðferðar.

Reykjavík, 20. apríl 2021

Hrafnkell V. Gíslason

Björn Geirsson